



E. U. de Profesorado de E.X.B. 'María Sedes Sapientiae'

Grao en Educación Infantil

Materias

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V51G110V01301	Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica	1c	6
V51G110V01302	Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade	1c	6
V51G110V01303	Educación: Tutoría e orientación coa familia	1c	6
V51G110V01304	Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá	1c	6
V51G110V01305	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil	1c	6
V51G110V01401	Antropoloxía: Pensamento e cultura	2c	6
V51G110V01402	Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta	2c	6
V51G110V01403	Aprendizaxe das ciencias da natureza	2c	6
V51G110V01404	Didáctica da lingua e a literatura infantil	2c	6
V51G110V01405	Idioma estranxeiro I: Francés	2c	6
V51G110V01406	Idioma estranxeiro I: Inglés	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica**

Materia	Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica			
Código	V51G110V01301			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Verez Cotelo, Natalia			
Profesorado	Verez Cotelo, Natalia			
Correo-e	natalia.verezcotelo@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	Educación para a saúde en nenos e nenas de educación infantil			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.

C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables	A1	B4	C15	D1
	A2	B5	C16	D2
	A3	B6	C17	D3
	A4	B7	C18	D5
	A5	B8		D6
		B9		D7
		B10		D8
		B11		D9
		B12		D11
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.	A1	B1		D1
	A2	B3		D2
	A3	B4		D3
	A4	B5		D5
	A5	B8		D6
		B10		D7
				D8
				D9
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18

Colaborar cos profesionais especializados para solucionar dichos trastornos

A1	B2	C17	D1
A2	B4		D2
A3	B5		D3
A4	B8		D5
A5	B9		D6
	B10		D7
	B12		D8
			D9
			D11
			D12
			D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D21

Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.

A1	B1	C18	D1
A2	B2		D2
A3	B3		D3
A4	B4		D5
A5	B5		D6
	B8		D7
	B9		D8
	B10		D9
	B11		D11
	B12		D12
			D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D21

Saber programar actividades e recursos didácticos para cada un dos aspectos relacionados coas capacidades anteriores.

A1	B2	C15	D1
A2	B3		D2
A3	B4		D3
A4	B5		D5
A5	B7		D6
	B8		D7
	B10		D8
	B11		D9
	B12		D11
			D12
			D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D21

Saber avaliar as programacións realizadas, tendo en conta las directrices establecidas por la Xunta de Galicia para esta etapa educativa.

A1 B7 C15 D1
A2 B8 D2
A3 B9 D3
A4 B10 D5
A5 B11 D6
B12 D7
D8
D9
D11
D12
D13
D14
D15
D16
D17
D18
D19
D20
D21

Contidos

Tema

1.SAÚDE E EDUCACIÓN PARA A SAÚDE	-Conceptos básicos sobre saúde, promoción e educación para a saúde. -Obxectivos da educación para a saúde. -A educación para saúdea nel contexto da escola. -Razóns para incorporar a educación para a saúde no proxecto educativo dun centro. -Niveis de actuación.
2. ALIMENTACIÓN E CONSUMO	-Características do crecemento infantil. -A pirámide alimentaria. -A roda dos alimentos. -Hábitos alimentarios saudables en nenos e nenas de 3 a 6 anos. -Actividades diarias. -Recomendacións xerais. -Obesidade, anorexia e bulimia. -Celíacos.
3. EDUCACIÓN SEXUAL	- O sexo e la diferencia sexual. -Educar co que somos. -Quen deben educar en materia sexual. -Falar sobre sexualidade. -A amizade. -Os sentimentos amorosos. -A violencia sexual.
4. CONSUMO DE DROGAS	-Tabaco e alcol. -Drogas clásicas. -Drogas de deseño. -Prevención do consumo de drogas.
5.ALUMNOS CON NECESIDADES ESPECIAIS	-TDAH -Atopía -Asma -Diabetes

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	0	20
Traballo tutelado	10	30	40
Presentación	10	30	40
Seminario	5	20	25
Debate	7	16	23
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos distintos contidos da materia.

Traballo tutelado	Realización de traballos sobre temas relacionados coa saúde dos nenos e nenas que inclúen a búsqueda e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción etc.
Presentación	Exposicións por parte do alumnado de traballos propostos pola docente, tanto individuais como en grupo, sobre temas relacionados coa saúde dos nenos e nenas.
Seminario	Entrevistas que o alumnado ten coa profesora da materia para asesoramiento e desenvolvemento das actividades da materia.
Debate	Debates sobre temas de actualidade relacionados coa saúde propostos pola docente.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Será realizado en tutorías individuais e / ou grupuais sobre os contidos da materia, así como o apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e as actividades desenvolvidas na materia.
Traballo tutelado	Será realizado en tutorías individuais e / ou grupuais sobre os contidos da materia, así como o apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e as actividades desenvolvidas na materia.
Seminario	Será realizado en tutorías individuais e / ou grupuais sobre os contidos da materia, así como o apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e as actividades desenvolvidas na materia.
Debate	Será realizado en tutorías individuais e / ou grupuais sobre os contidos da materia, así como o apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e as actividades desenvolvidas na materia.
Presentación	Será realizado en tutorías individuais e / ou grupuais sobre os contidos da materia, así como o apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e as actividades desenvolvidas na materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Elaboración de diversos traballos de aula de forma tutelada.	40	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
Presentación	Presentación dos traballos e resolución de preguntas realizadas pola profesora	10	
Exame de preguntas obxectivas	Realización da proba individual sobre contidos da materia	50	

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Ao longo do cuadrimestre realizarase unha avaliación continua do alumnado na que se valorará su participación activa nas clases.
2. A ficha do alumnado entregárase ao docente nas dúas primeiras semanas de clase.
3. O alumnado que asiste á clase con regularidade, ou que perderan un máximo de 12 horas de clase, será avaliado conforme se inclúa na sección de avaliación: a través do traballo, a participación e unha proba final:

Exame 50%

Traballo 40%

Participación 10%

É unha condición indispensable aprobar por separado cada unha das partes. Con menos de 5 non se fará media.

4. O alumnado que asiste a clase inferior ao 80% (que faltan máis de 12 horas) deberán realizar un exame específico que incluírá todos os contidos da materia, incluídos os traballos abordados ao longo do curso e os que o docente considere axeitados. Para aprobar a materia debe obter polo menos un 5 nesta proba.
5. Para os traballos e entregas propostos, entregaranse datas de entrega inamovibles
6. Os estudantes que non alcanzan o aprobado no curso poderán presentarse en segunda convocatoria (xullo), neste caso, deberán presentar un traballo, se non o realizou e realizar o exame.
7. As datas dos exames se publicarán na web da escola.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Piédrola Gil, G., Del Rey Calero J., Domínguez Carmona M. et col, **Medicina Preventiva y Salud Pública**, 9ª ed, Masson-Salvat, (1991)

Urmeneta M., **Alumnado con problemas de salud**, Grao, 2010

Aranceta, J., **Como Hablar de Alimentacion y Salud a Los Ninos**, Nerea, 2012

Bibliografía Complementaria

Hassink S., **Obesidad Infantil. Prevención, intervenciones y tratamiento en atención primaria**, Médica Panamericana S.A, 2010

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade**

Materia	Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade			
Código	V51G110V01302			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Criado del Rey Morante, Julia			
Profesorado	Criado del Rey Morante, Julia			
Correo-e	julia.criadorey@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	Escolas Inclusivas son escolas para todos, sen categorizacións nin discriminacións e que se expoñen a necesidade de enfocar a diversidade como un valor enriquecedor. As formulacións inclusivas defenden que as dificultades de aprendizaxe están directamente relacionadas coa forma en que as escolas están organizadas, por iso, é imprescindible transformar a propia escola como institución para lograr unha educación de calidade para todos.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a melloría en educación infantil.
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

1. Identificar dificultades de aprendizaxe relacionadas coa atención á diversidade en contextos inclusivos.	A2	B3	C8	D12 D13 D16
2. Estructurar e promover a aprendizaxe autónoma dos alumnos á luz dos obxectivos e contidos propios do correspondente nivel educativo, desenvolvendo estratexias que eviten a exclusión e a discriminación.	A2	B11	C19	D1 D2 D9 D12
3. Respetar as diferenzas culturais e persoais dos alumnos e demais membros da comunidade educativa.	A2	B2	C10 C22	D2 D7 D9 D14
4. Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades e realizar actividades educativas de apoio no marco dunha educación inclusiva.	A2	B3 B11	C21 C23	D9 D12 D13 D16
5. Experimentar un clima de relación positivo e de respecto que evite a exclusión ou discriminación mediante a construción de normas de convivencia democrática, afrontando e resolvendo de forma colaborativa situacións problemáticas e conflitos interpersoais de diversa natureza, como modelo de relación que logo poidan aplicar á súa práctica profesional.	A2		C21 C30 C61	D1 D2 D7 D9 D12 D13 D14 D16
6. Dinamizar co alumnado a construción participada de regras de convivencia democrática, e afrontar e resolver de forma colaborativa situacións problemáticas e conflitos interpersoais de natureza diversa.	A2	B3	C10 C22	D2 D7 D9 D17
7. Adquirir habilidades básicas de deseño e aplicación didáctica adaptada, que faciliten a inclusión de estudantes con necesidades específicas de apoio educativo e desenvolver propostas de acción dentro dun enfoque comprensivo da educación diversificada.	A2	B11	C22 C23	D1 D2 D7 D9 D17
8. Deseñar e desenvolver proxectos educativos e unidades de programación, que permitan adaptar o currículo ao contexto sociocultural e ás diferentes características do alumnado.	A2	B3	C30	D2 D3 D9
9. Saber promover a adquisición de hábitos ao redor da autonomía, a liberdade, a experimentación, a imitación e a aceptación de normas e límites.	A2	B11	C22	D1 D2 D14 D16
10. Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción entre iguais e adultos, e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.	A2	B3	C21	D12 D16 D19
11. Saber informar a outros profesionais especialistas para saber abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais.	A2	B3	C8 C21	D1 D12 D14

Contidos

Tema

1- A escola *inclusiva: a escola de cada un.	1.1. Conceptos esenciais. 1.2. Orixe e sentido da educación inclusiva. 1.3. Respostas escolares ante a diversidade. 1.4. A escola inclusiva na programación didáctica.
2. Concepto de atención á diversidade	2.1. Perspectivas ao redor da atención á Diversidade. Atención individual vs atención personalizada.
3. A atención á diversidade no sistema educativo.	3.1. A atención á diversidade no sistema educativo: perspectiva histórica 3.2. A atención á diversidade no sistema educativo: comunidades autónomas 3.3. A atención á diversidade en Galicia
4. Tratamento e prevención das dificultades da aprendizaxe e da atención.	
5. Programas e estratexias educativas de atención á diversidade nos centros educativos.	5.1. Programas educativos centrados na comunidade 5.2. Programas educativos centrados na escola 5.3. Programas educativos centrados na aula
6. Diagnóstico e avaliación para a atención á diversidade.	6.1. Diferenzas entre avaliación e diagnóstico 6.2. A identificación de necesidades educativas 6.3. Modelos de asesoramento e apoio

7. Medidas de atención á diversidade.

7.1. Medidas de atención á diversidade xerais

7.2. Medidas de atención á diversidade específicas

8. Adaptacións curriculares

8.1. O modelo de adaptación curricular a exame.

8.2. Tipos de adaptacións segundo a normativa

8.3. O curriculum para todos

9. Integración escolar

9.1. Da integración social á inclusión.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	20	40
Presentación	14	14	28
Debate	6	10	16
Traballo tutelado	12	20	32
Seminario	2	10	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición de contidos e bases teóricas da materia por parte do profesorado. Inclúe as directrices para desenvolver traballos, casos ou proxectos polos estudantes.
Presentación	Exposición por parte do alumno ante o docente e o grupo de clase dun tema asignado polo profesor con contidos da materia ou acerca dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Debate	Grupos de discusión entre estudantes. Poden centrarse nun tema, na análise dun caso, no resultado dun proxecto ou investigación, desenvolvidos previamente noutras actividades.
Traballo tutelado	Preparación de ensaios sobre a materia que inclúen a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción etc.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afrontar ou complementar os contidos da materia. Pódense usar como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Realizarase en titorías individuais e/ou grupales sobre os contidos da materia así como apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e actividades desenvolvidas na materia. As titorías académicas terán lugar no despacho A
Presentación	Realizarase en titorías individuais e/ou grupales sobre os contidos da materia así como apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e actividades desenvolvidas na materia. As titorías académicas terán lugar no despacho A.
Seminario	Realizarase en titorías individuais e/ou grupales sobre os contidos da materia así como apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e actividades desenvolvidas na materia. As titorías académicas terán lugar no despacho A
Debate	Realizarase en titorías individuais e/ou grupales sobre os contidos da materia así como apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e actividades desenvolvidas na materia. As titorías académicas terán lugar no despacho A.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado Exposicións, entregas, comentarios de texto, traballos en clase individuais e traballos de grupo.	50	A2B2 C8 D1 B3 C10D2 B11C19D3 C21D7 C22D9 C23D12 C30D13 C61D14 D16 D17 D19

Outros comentarios sobre a Avaliación

- 1/ Ao longo do cuadrimestre se levará a cabo unha avaliación continua do alumnado a través de exposicións, traballos de aula e participación activa nas clases.
- 2/ É condición indispensable aprobar cada unha das partes por separado. Con nota inferior a 5 non se fará media.
- 3/ Para os traballos e entregas propostas daranse datas de entrega inamovibles.
- 4/ Cada falta de ortografía descontará 0,25 puntos en todos aqueles documentos escritos que se entreguen á profesora.
- 5/ O alumnado repetidor deberá acollerse aos criterios de avaliación da guía docente vixente neste curso.
- 6/ As titorías da materia terán lugar no despacho A.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

- Ainscow, M., **Desarrollo de escuelas inclusivas**, Narcea, 2006
- Ainscow, M., Beresford, J., Harris, A., Hopkins, D. y West, M., **Crear condiciones para la mejora del trabajo en el aula. Manual para la formación del profesorado**, Narcea, 2001
- Ainscow, M., Hopkins, D., Soutworth, G. y West, M., **Hacia escuelas eficaces para todos. Manual para la formación de equipos docentes**, Narcea, 2001
- Ainscow, M., y West, M., **Mejorar las escuelas urbanas: liderazgo y colaboración**, Narcea, 2008
- Alcudia et al., **La atención a la diversidad**, Graó,
- Arnáiz, P., **Educación inclusiva: una escuela para todos.**, Aljibe, 2003
- Arnáiz, P., **Atención a la diversidad. Diseño curricular.**, Euned, 2005
- Aula intercultural, **El portal de la educación intercultural**,
- Booth, T., y Ainscow, M., **Guía para la evaluación y mejora de la educación inclusiva.**, UAM, 2002
- CAST, **Guía para el diseño universal del aprendizaje (DUA). Versión 1.0.**, Wakefield, MA: Author, 2008
- Echeita Sarrionandia, G., **Educación para la inclusión o educación son exclusiones.**, Narcea, 2006
- Echeita Sarrionandia, G., **Inclusión y Exclusión Educativa.**, Revista Electrónica Iberoamericana sobre Calidad,, 2008
- Echeita, H. y Ainscow, M., **La educación inclusiva como derecho**, 2011
- Martín, M. C., **La organización del currículum de educación infantil en clave de atención a la diversidad.**, Aula de Innovación Educativa, 2(28-29), 5-12., 1994
- Miñambres, A. y Jove, G., **La atención a las necesidades educativas especiales: De la Educación Infantil a la Universidad**, Ediciones Universidad de Lleida, 2000
- Parrilla, A., **Acerca del origen y sentido de la educación inclusiva.**, Revista de Educación, 327, 11- 30, 2002
- Parrilla, A., **A educación Inclusiva. Unha dirección a seguir localmente.**, Revista Galega de Educación, 43, 9-13, 2009
- Parrilla, A., **La construcción del aula como comunidad de todos**, Organización y Gestión Educativa OGE, 2, 19-23, 2004
- Parrilla A. y Moríña, A., **Lo que todos nos preguntamos sobre la educación incluída**, Padres y maestros, 284, 10-14, 2004
- Prensky, M., **El mundo necesita un nuevo curriculum. Habilidades para pensar, crear, relacionarse y actuar.**, SM, 2015
- Sánchez (coord.), **La escuela infantil: observatorio privilegiado de las desigualdades.**, Graó,
- Susinos, T., **¿De qué hablamos cuando hablamos de inclusión educativa?**, 2005
- Thomas, G. Y Loxley, A., **Deconstrucción de la educación especial y construcción de la educación inclusiv**, La muralla, 2007
- UNESCO, **Informe de seguimiento de la educación en el mundo. Superar la desigualdad. Por qué es importante la gobernanza**, 2009

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/V51G110V01402

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/V51G110V01304

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/V51G110V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/V51G110V01102

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/V51G110V01103

Outros comentarios

1/ Participación en clase.

2/ Dominio da informática a nivel de usuario (tratamento de textos, bases de datos, programa de presentacións, correo electrónico e internet).

3/ Actitude favorable e receptiva cara á aprendizaxe.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Tutoría e orientación coa familia**

Materia	Educación: Tutoría e orientación coa familia			
Código	V51G110V01303			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Blanco Navarro, Marta			
Profesorado	Blanco Navarro, Marta			
Correo-e	marta.blancosnavarro@uvigo.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	A materia "Tutoría e Orientación coa Familia" (TOF) está integrada no 1º cuadrimestre do 2º curso, correspondente ao Plan de Estudos de Educación Infantil. Esta materia pretende ser unha ferramenta eficaz, práctica e operativa para o/a estudante -futuro/a docente-, ao tratar de situar os procesos de orientación e tutoría no quefacer educativo. Así mesmo, establece plans de acción tutorial, partindo dunha formulación educativa inclusivo e altamente personalizado en colaboración coa familia. Cumpre un papel importante no plan de estudos derivado do seu carácter formativo e trata de dar resposta ás demandas da sociedade e das familias, que reclaman á universidade profesionais preparados para abordar os novos retos-carencias-necesidades dos nenos/as e as súas familias na actualidade.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita

D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer a familia desde unha visión antropolóxica, as distintas realidades sociolóxicas que se dan en torno a a familia, e os estilos de vida e educación en o contexto escolar	A1		C10 C11 C14	D1 D12 D16 D19
Deseñar estratexias de apoio a as familias para evitar problemáticas de desarraigamento e abandono escolar	A5	B4 B6 B10	C11 C66	D7 D8 D12 D17
Mostrar habilidades sociais para entender a as familias e facerse entender por elas		B10	C10	D11 D12 D17
Promover e colaborar en accións dentro e fóra de o aula, organizadas por as familias, concellos e outras institucións con incidencia en a formación cidadá			C40 C66	D6 D9 D12
Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes de a sociedade actual que afectan a a educación familiar e escolar, con respecto a os cambios en as relacións de os adultos e intergeneracionais, a multiculturalidade e interculturalidade, discriminación e inclusión e desenvolvemento sostenible	A3		C13	D1 D7 D12 D13
Coñecer e desempeñar a función tutorial e orientadora en relación con a educación familiar en o período de 0-6 anos e coordinando a acción educativa referida a o seu grupo de alumnos.	A2	B10	C11 C24	D2 D8 D14 D16 D17 D21
Promover a integración de a familia e a comunidade en os programas de educación especial		B10	C26 C32	D6 D8 D12 D14 D16
Abordar e resolver problemas de disciplina en o aula e conflitos en a familia, promoviendo o traballo cooperativo e o trabjo e o esforzo individual.		B4	C32 C60	D1 D7 D8 D9 D15
Crear e manter lazos de comunicación con as familias para incidir eficazmente en o proceso educativo.	A4	B10	C1 C10	D3 D8 D18

Contidos

Tema	
Orientación e Tutoría no marco normativo	1.1.Marco conceptual y relación entre Tutoría y Orientación Educativa. 1.2. Titor, tutoría e Orientación na lexislación española 1.3. A orientación na Educación Infantil
A Acción Tutorial: organización e planificación	2.1. Acción Tutorial: organización e planificación 2.1.1. Programación da Acción Tutorial 2.1.2. Proposta de Plan de Acción Tutorial

Técnicas e Instrumentos para a Acción Titorial e a Orientación Educativa	3.1. A Observación 3.2. A Enquisa 3.3. O Cuestionario 3.4. Análise dos documentos materiais 3.5. Outras técnicas e instrumentos
Titoría e Orientación á Familia	4.1. A familia: clarificación antropolóxica e luar primaria da socialización 4.2. Virtudes do titor 4.3. Periodo da adaptación 4.4. El titor ante as necesidades específicas de apoio educativo 4.5. Colaboración bidireccional familia-escola

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	22	20	42
Traballo tutelado	22	28	50
Cartafol/dossier	4	30	34
Seminario	4	4	8
Obradoiro	13	38	51
Prácticas de campo	4	2	6
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	1	3
Cartafol/dossier	1	0	1
Simulación ou Role Playing	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Presentarase a materia a través da explicación da guía docente. Polos contidos da mesma e da propia materia, ambos se consideran complementarios. A Guía Docente constitúe un elemento informativo e prescriptivo de carácter fundamental. Por iso, considérase necesario que en cada unha da materia ao longo da carreira, o alumno/a coñeza, téña presente, consulte dúbidas sobre ela a principio de cuadrimestre, e mesmo a archive en cartafol dixital.
Lección maxistral	Os aspectos teóricos da materia Tutoría e Orientación coa Familia levarán a cabo a través deste tipo de metodoloxía. Considerase a máis adecuada para poder desenvolver nas clases do grupo de alumnos/as completo.
Traballo tutelado	O alumnado realizará exposicións orais en clase, que lle permitan desenvolver e mellorar a expresión oral e o darse a entender Resolución de casos mediante *role-*playing e outras prácticas
Cartafol/dossier	Elaboración dun Portafolios ao longo dun proceso non inferior a tres meses, e a correspondente entrega do Documento Final. Concretaranse 5 resultados de aprendizaxe para traballar con este método, elixidos en clase polo grupo ao comezo cuadrimestre
Seminario	Asistencia, reflexión e posible entrega de documento, de temas xurdidos en conferencias, charlas, etc. que poidan xurdir ao longo do cuadrimestre
Obradoiro	As clases prácticas co grupo reducido de alumnos/as permitirán traballar a oratoria, o rol-playing en relación a posibles situacións que se dan nas tutorías coas familias, talleres sobre autoconocimiento -como un dos principais obxectivos de todo PAT-, etc. En todos eles o/o alumno/a deberá participar activamente superando medos e pasividade, para poder ir desenvolvendo as competencias necesarias para desenvolver tan difícil e importante tarefa como é a da acción tutorial que corresponde a todo docente e especialmente ao titor.
Prácticas de campo	Posible visita a un centro educativo para coñecer como traballan a Tutoría e outros aspectos educativos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumno/a poderá consultar ao principio da clase calquera dúbida que lle xurda. Resulta conveniente que esgote en primeiro lugar este método, polos beneficios que se seguen para el e para os demais compañeiros/as en relación ao mesmo. En calquera caso, si aínda así o considera necesario, o alumno/a poderá facer uso da Tutoría académica designada no horario lectivo para cada unha das materias, no horario establecido.
Cartafol/dossier	O obxecto destas é orientar ao/o alumno/a en as súas posibles dificultades de procura de referencias bibliográficas, sínteses de ideas e redacción. Para os alumnos/as que por algún motivo comunicado, non asistan regularmente ás clases, estas tutorías resultan imprescindibles para poder ter o seguimento que esixe a realización de devandito Portafolios.

Obradoiro	O/o alumno/a poderá facer uso das Tutorías Académicas designadas para a materia, para resolver calquera dúbida que expoña, solicitar orientación ou expor algunha situación pertinente. Convén adecuarse ao horario establecido para iso e solicitala previamente por mail, o que permite unha mellor organización das tutorías.
-----------	--

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba de exame acerca dos contidos abordados ao longo do curso. Cualificarase sobre 10 puntos e cada falta de ortografía restará -0,25. Considérase necesario obter un 5 ou máis de nota para poder facer a media. Datos: Consultar calendario de exames do curso actual, das respectivas convocatorias, na páxina web oficial da Escola Universitaria Maxisterio CEU de Vigo.	35	
Cartafol/dossier	Entrega en la fecha establecida durante el curso, del documento final elaborado a través del Portafolios. Será necesario haber cumplido con los tres meses de seguimiento exigidos, así como obtener un 5 o más para hacer la media. Las faltas de ortografía restan cada una -0,25 puntos. Se trata de un documento de elaboración individual, pensado para ir desarrollando las competencias necesarias para llevar a cabo el Trabajo Fin de Carrera.	40	
Simulación ou Role Playing	Exposición de, polo menos, tres intervencións en clase, e a proba oral final en relación á expresión na data que se concierte ao longo do cuadrimestre.	25	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Criterios para superar a materia

Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente aquel que agarraches con regularidade ás clases (mínimo un 80%). Este deberá participar nas modalidades indicadas no apartado de Avaliación. Para realizar media cos distintos apartados da avaliación, é necesario obter en todos eles un mínimo de 5 de puntuación. De non superar algún deles, gardaranse as notas até a segunda oportunidade da convocatoria.

Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente, aquel que non agarraches con regularidade ás clases (falta máis dun 20%). Este deberá participar nas modalidades indicadas igualmente no apartado de Avaliación e presentarse a un exame específico en lugar do de resposta curta.

Segunda oportunidade da convocatoria: serán avaliadas as mesmas competencias e en igual condicións que na primeira. De non superar a non se gardarán as puntuacións obtidas. As datas oficiais de exames poden consultarse na páxina web da Escola de Maxisterio CEU Vigo.

Como xa se indicou, en todos os casos, as faltas de ortografía puntúan -0,25.

Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia; polo que pode sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Torralba, R., **Pasión por educar**, Ediciones Khaf, 2015

Bibliografía Complementaria

Alabart, M.A., **Educación emocional: el viaje empieza en casa**, Graó, 2016

Alcabú, D., **Hablar para persuadir**, Tébar S.L., 2009

Alcalá, J. Martín, L., y Ruiz, G., **La participación de las familias en el sistema educativo de sus hijos**, 2015

American Psychological Association, **Publication manual of the American Psychological Association**, 6ª, DC: American Psychological Association, 2009

Berazaluze, E., **A qué tienen miedo los niños**, Síntesis, 2008

Bellido, J., **Coaching educativo**, Ediciones Khaf, 2016

Cano González, R., **Orientación y tutoría con el alumnado y la familia**, Biblioteca Nueva, 2016

Cid, M.T., **Sociedad, familia y escuela**, CEU Ediciones, 2014

Cury, A., **Padres brillantes, maestros fascinantes. No hay jóvenes difíciles sino una educación inadecuada**, Planeta, 2013

Contreras, F.J., **Debate sobre el concepto de familia**, CEU Ediciones, 2013

De Irala, J., **Nuestros hijos quieren querer. Pautas para una educación afectivo-sexual**, Universitas, S.A., 2012

Domínguez, L., **Teach children to sleep: so they don't keep you from sleeping**, CEU Ediciones, 2014

Domínguez, X.M., **Persona, matrimonio y familia**, BAC, 2007

Gallardo, S., **La familia y sus retos**, Tomo II, UCAV, 2016

Francisco PP., **Amoris Laetitia. La alegría del amor**, San Pablo, 2016

Gómez, M.J., **8 ideas claves: la tutoría en los centros educativos**, Graó, 2014

Hernández, M.A., Gomáriz, M.A., Parra, J. y García, M.P., **El sentimiento de pertenencia en la relación entre familia y escuela. Participación educativa**, Revista del Consejo Escolar del Estado, 2015

Intxausti, M.J., **La entrevista: construir la relación con las familias (0-6)**, Graó, 2013

Jiménez, L., **Educación y familia**, FUE, 2017

Martínez, R.A., **Programa-guía para el desarrollo de competencias emocionales, educativas y parentales**, 2009

Méndez, L., **La tutoría en educación infantil**, Wolters Kluwer, 2007

Ministerio de Educación Cultura y Deporte, **La participación de las familias en la educación escolar**, Secretaría General Técnica, 2014

Polaino-Lorente, A., **Diez principios relevantes para la mejora de la familia en el siglo XXI**, CEU Ediciones, 2007

Reparaz, R. y Jiménez, E., **Padres, tutores y directores ante la participación de la familia en la escuela**, Revista del Consejo Escolar del Estado, 2015

Ricci, A., **Separados pero siempre padres**, CCS, 2015

Silberman, M., **101 actividades para la formación dinámica**, Ed. Universitaria Ramón Areces, 2012

Urra, J., **Educación con criterio, criterios para educar**, Salvat, 2018

Zbigniew, F. y Ricci, A., **Educación juntos**, CCS, 2016

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Antropoloxía: Pensamento e cultura/V51G110V01401

Prácticas externas: Practicum/V51G110V01981

Traballo de Fin de Grao/V51G110V01991

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Fundamentos psicológicos da intervención temperá**

Materia	Psicología: Fundamentos psicológicos da intervención temperá			
Código	V51G110V01304			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Moreno García, M ^a Victoria			
Profesorado	Moreno García, M ^a Victoria			
Correo-e	mariavictoria.morenogarcia@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia inclúe competencias básicas para o futuro exercicio profesional do/a Mestre/a de Educación Infantil e competencias máis instrumentais, especialmente relacionadas co coñecemento das achegas da psicología evolutiva ao coñecemento das situacións que necesitan intervención temperá no desenvolvemento do infante, por ser deficientes ou porque unha intervención temperá evitará deficiencias non desexadas, ou potenciará capacidades innatas			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitán demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicológicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promova nos estudantes.
C3	Coñecer os fundamentos de atención temprana.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D15	Aprendizaxe autónoma
D17	Creatividade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantil.	A1 A2	B8	C3 C4	D15
Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicológicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.				
Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.	A1 A2	B11	C8	D7 D17

Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada alumno e co conxunto das familias	A1 A2 A4	B10	C8	D7
Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente.	A1 A2	B11	C3	D9 D15
Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos alumnos	A3			D17

Contidos

Tema	
0. Marcos teórico-conceptuais da intervención temperá.	Tema 0. a. Antecedentes. b. Historia c. Concepto d. Marco teórico
1. Ámbitos da intervención temperá.	Tema 1. a. Sanitario b. Social c. Educativo
2. Procedementos de avaliación psicoeducativa no ámbito da intervención temperá.	Tema 2. a. Avaliación prenatal b. Avaliación sensoriomotora c. Avaliación na competencia social d. Avaliación trastornos do desenvolvemento
3. Procedementos de intervención temperá baseados en procesos cognitivos	Tema 3. Métodos Intervención a. Intervención Temperá nas diferentes áreas b. Programas de Estimulación Temperá

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	6	0	6
Estudo de casos	11.5	25	36.5
Resolución de problemas	6	25	31
Lección maxistral	25	25	50
Exame de preguntas obxectivas	1	22.5	23.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Resolución de tarefas dirixidas e propostas polo profesor/a acerca dos contidos da materia para profundar coñecementos ou aclarar conceptos básicos
Estudo de casos	Identificación e descrición das características cognitivas e educativas de diferentes casos de trastornos do desenvolvemento e dificultades de aprendizaxe para deseñar actuacións preventivas e de intervención.
Resolución de problemas	Resposta eficaz a situacións problema expostas en relación ao desenvolvemento e intervención temperá en base a distintas metodoloxías e sistemas de actuación educativa
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a de os contidos sobre a materia obxecto de estudo e discusión guiada sobre os devanditos contidos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Nas titorías individuais establecidas oficialmente, asesorarase ao alumnado en todos aqueles aspectos nos que xurdan dúbidas ao desenvolver os distintos traballos propostos na aula e no estudo e profundización dos contidos da asignatura. A hora da titoría académica comunicarase ao comezo de curso.
Estudo de casos	Nas titorías individuais establecidas oficialmente, asesorarase ao alumnado en todos aqueles aspectos nos que xurdan dúbidas ao desenvolver os distintos traballos propostos na aula e no estudo e profundización dos contidos da asignatura. A hora da titoría académica comunicarase ao comezo de curso.

Resolución de problemas	Nas titorías individuais establecidas oficialmente, asesorarase ao alumnado en todos aqueles aspectos nos que xurdan dúbidas ao desenvolver os distintos traballos propostos na aula e no estudo e profundización dos contidos da asignatura. A hora da titoría académica comunicarase ao comezo de curso.
-------------------------	--

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballo tutelado	Resolución de tarefas dirixidas e propostas polo profesor/a acerca dos contidos da materia para profundar coñecementos ou aclarar conceptos básicos	5	A1	B8 B10 B11	D7 D15 D17
Estudo de casos	Realización dun traballo de investigación no cal identifíquense e describan as características cognitivas e educativas de diferentes casos de trastornos do desenvolvemento e dificultades de aprendizaxe para deseñar actuacións preventivas e de intervención. (Para a súa realización seguiranse as pautas do traballo que poderán ser consultadas en lle campus virtual)	20	A1 A2	B8 B10 B11	D7 D15 D17
Resolución de problemas	Levarase a cabo unha investigación achega dun método de estimulación empregado na actualidade nas Escolas de Educación Infantil e colexios. (Para a súa realización seguiranse as pautas do traballo que poderán ser consultadas en lle campus virtual)	20	A1 A2 A4	B8 B10 B11	D7 D9 D15
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta de elección múltiple. Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	45	A1 A2 A4	B8 B10 B11	C3 D7 C4 D15 C8
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizarase a recensión dun artigo científico relacionado coa Atención Temprá. (Para a súa realización seguiranse as pautas do traballo que poderán ser consultadas en lle campus virtual)	10	A1 A2 A3 A4		C3 D7 C4 D15

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación descrito aplícase aos estudantes que sigan a modalidade de avaliación continua, é dicir, que asistan ao 80% das sesións da materia. Teranse en conta todos os traballos, actividades desenvolvidas na aula, así como a actitude e participación. Os estudantes da modalidade non avaliación continua (non asisten ao 80% das sesións da materia), ademais de entregar todos os traballos requiridos, realizarán un exame teórico-práctico achega dos contidos da materia, nas datas oficiais establecidas que poderán consultar a través do seguinte enlace: Datos exames: Consultar:

<http://www.escuelamagisterioceuvigo.é/organizacion-academica/escuela-magisterio-vigo-ceu-examenes.php>

A nota dos traballos prácticos contabiliza para a nota final só durante o presente curso. Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia; polo que pode sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso con o grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Brito de la Nuez, A., **Manual de atención temprana**, Pirámide, 2004

Buceta, M. J., **Manual de atención temprana**, Síntesis, 2011

Gómez, A.; Cantero, M.J. y Viquer, P., **Intervención temprana: desarrollo óptimo de 0 a 6 años**, Pirámide, 2005

Vidal, M., **Estimulación temprana de 0 a 6 años: desarrollo de capacidades, valoración y programas de intervención**, CEPE, 2007

Vidal, M., **Atención temprana. Guía práctica para la estimulación del niño de 0 a 3 años**, CEPE, 2002

Bibliografía Complementaria

Alcantud, F., **Mi hija tiene parálisis cerebral infantil**, Síntesis, 2008

American Association on Intellectual and Developmental Disabilities, **Mental retardation: definition, classification, and systems of supports**, 11th, Autor, 2010

Aranda, R., **Atención temprana en Educación Infantil**, Wolters Kluwer, 2011

Asociación para el tratamiento de niños y jóvenes con Síndrome de Down, **Programa de Atención Temprana.**

Intervención en niños con Síndrome de Down y otros problemas de desarrollo, CEPE, 2007

Botías, F., Higuera, A. M. y Sánchez, J. F., **Necesidades Educativas Especiales: planteamientos prácticos**, Wolters Kluwer Educación, 2012

Brazelton, T., **Las necesidades básicas de la infancia**, GRAO, 2012

Centro de Recursos de Educación Especial de Navarra, **Necesidades Educativas Especiales: Alumnado con Discapacidad Motórica**, Gobierno de Navarra, 2000

Doman, G., **Cómo multiplicar la inteligencia de su bebé: la revolución pacífica**, Edaf, 2007

Doman, G., **Cómo enseñar a leer a su bebé: la revolución pacífica: una experiencia apasionante cuya recompensa es dar a sus bebés el maravilloso regalo de la lectura**, Edaf, 2010

Doman, G., **Cómo enseñar matemáticas a su bebé: la revolución pacífica**, Edaf, 2011

Gardner, H., **Inteligencias múltiples: la teoría en la práctica**, Paidós, 2013

Gardner, H., **Mentes creativas: una anatomía de la creatividad**, Paidós, 2013

Gardner, H., **La mente no escolarizada: cómo piensan los niños y cómo deberían enseñar las escuelas**, Paidós, 2013

Gardner, H., **La inteligencia reformulada: las inteligencias múltiples en el siglo XXI**, Paidós, 2010

Gardner, H., **Educación artística y desarrollo humano**, Paidós, 2010

Grupo de Estudio de los Trastornos del Espectro Autista del Instituto de Salud Carlos III, **Guía de Buena Práctica para el diagnóstico de los Trastornos del Espectro Autista.**, 2005

Joselevich, E., **Síndrome de déficit de atención con o sin hiperactividad ADHD en niños, adolescentes y adultos**, Paidós, 2003

Latorre, A. y Bisetto, D., **Trastornos del desarrollo motor**, Pirámide, 2009

Martos, J., Llorente, M, González, A., Ayuda, R. y Freire, S., **Los niños pequeños con autismo. Soluciones prácticas para problemas cotidianos**, CEPE, 2008

Miranda, A. (Coord.), **Manual práctico de TDAH**, Síntesis, 2011

Nicasio García Sánchez, J. (Coord.), **Intervención Psicopedagógica en los trastornos del desarrollo**, Pirámide, 2005

Robles, M.A y Sánchez-Teruel, D., **Evaluación e intervención en atención infantil temprana. Hallazgos recientes y casos prácticos**, Universidad de Jaén, 2011

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/V51G110V01302

Prevención e intervención nas alteracións comunicativa-lingüísticas/V51G110V01955

Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G110V01953

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/V51G110V01402

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/V51G110V01305

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/V51G110V01205

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

Outros comentarios

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil**

Materia	Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil			
Código	V51G110V01305			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 2	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Moreno García, M ^a Victoria			
Profesorado	Moreno García, M ^a Victoria Ramos Garrido, Paula			
Correo-e	mariavictoria.morenogarcia@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	Tratamos de prever a aparición de dificultades de aprendizaxe infantil, intervindo nos procesos e habilidades que poden estar afectados. Para iso desenvolvemos unha intervención grupal, que sexa estimuladora tanto para o estudante que non presenta problemas como para o especialmente vulnerable.			

Competencias

Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D17	Creatividade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	--

2. Informalas e colaborar no seu tratamento.

A4 B1 C7 D1
B2 C8 D2
B4 C9 D7
B8 C16
B10 C17
C18
C19
C22
C60

3. Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe

A3 B1 C7 D1
B2 C8 D2
B4 C9 D7
B8 C16 D17
B10 C17
C18
C19
C22
C60

4. Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvemento en contextos diversos e plurais.

A3 B1 C7 D1
A4 B2 C8 D2
B4 C9 D7
B8 C16 D17
B10 C17
C18
C19
C22
C60

Contidos

Tema

*I. Sistemas de optimización dos procesos de aprendizaxe e desenvolvemento infantil. As dificultades da aprendizaxe.

1. Introducción ás Dificultades de Aprendizaxe.
a. Concepto.
*b. Clasificación.

2. Teorías explicativas das dificultades específicas de aprendizaxe.

*II. Intervención mediada baseada nos procesos cognitivos.

Avaliación das dificultades de aprendizaxe: recollida de información, aplicación de probas e elaboración de conclusións.

*III. *Implementación de programas para a mellora da aprendizaxe infantil.

1. Programas para a mellora da comunicación e da linguaxe.
2. Programas para a mellora das dificultades da aprendizaxe da lectura.
3. Programas para a mellora das dificultades da aprendizaxe da escritura.
4. Programas para a mellora das dificultades da aprendizaxe das Matemáticas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	69.5	94.5
Actividades introdutorias	2.5	0	2.5
Traballo tutelado	9	7	16
Aprendizaxe colaborativa	9	8	17
Traballo tutelado	6	0	6
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	13	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia

Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/*s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumno traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e profundar na súa propia aprendizaxe.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de tutoría. A hora da tutoría académica será comunicada ao inicio do curso.
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de tutoría. A hora da tutoría académica será comunicada ao inicio do curso.
Aprendizaxe colaborativa	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de tutoría. A hora da tutoría académica será comunicada ao inicio do curso.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Tarefas propostas pola profesora para cada tema.	30	A3 A4	B1 B2	C7 C8 C9 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Traballo tutelado	Resolución de casos na aula.	10	A3 A4	B2 B4	C7 C9 C16	D1 D2 D7
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame de preguntas curtas de desenvolvemento	60	A3 A4	B1 B2 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7 D17

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na convocatoria de Xullo, unicamente avaliaranse as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuadrimestre. A avaliación será continua. Os estudantes que non sigan dita avaliación (asistencia menor do 80%) deben realizar na data oficial, un exame no que se avaliarán as competencias básicas da materia. O exame consistirá na resolución de preguntas teóricas a desenvolver en relación a un caso práctico de dificultades de aprendizaxe. Terá que entregar todos os traballos. Datados exames: Consultar: http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/*organizacion-*academica/escuela-maxisterio-*vigo-*ceu-*exámenes.*php A nota dos traballos prácticos contabiliza para a nota final só durante o presente curso. Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia; polo que pode sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas. (Especificamente o tipo de exame pode cambiar debido ás circunstancias especiais de aula).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Defior, S., **Las dificultades de aprendizaje: Un enfoque cognitivo**, Aljibe, 2007
Gallardo, J.R. y Gallego, J.L., **Manual de Logopedia Escolar. Un enfoque Práctico**, Aljibe, 2003
González Valenzuela, M.J., **Prevención de las Dificultades de Aprendizaje**, Pirámide, 2010
Jarque, J., **Dificultades de Aprendizaje en Educación Infantil**, CCS, 2011

Bibliografía Complementaria

Doman, G., **Como enseñar a leer a su bebé**, Edaf, 2010
Doman, G. y Doman, J., **Cómo enseñar matemáticas a su bebé**, Edaf, 2011

Donoso, J., **Veo, Comprendo, Hablo. Programa de entrenamiento en habilidades lingüísticas para niños pequeños**, CEPE, 2002

American Psychiatric Association, **Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders**, (5ª. ed.), Author, 2013

García Vidal, J. y González Manjón, D., **Dificultades de aprendizaje e Intervención Psicopedagógica. Lectura y Escritura (Vol. II)**, EOS, 2000

Portellano, J.A., **La Disgrafía. Concepto, Diagnóstico y Tratamiento de los Trastornos de Escritura**, CEPE, 2001

Rigo, E., **Dificultades de Aprendizaje Escolar: Manual práctico de estrategias y toma de decisiones**, Ars Médica, 2006

Veiga, M., **Dificultades del Aprendizaje. Detección Prevención y Tratamiento**, Ideas Propias, 2006

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/V51G110V01402

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/V51G110V01302

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/V51G110V01304

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Desenvolvemento motor/V51G110V01202

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/V51G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Antropoloxía: Pensamento e cultura				
Materia	Antropoloxía: Pensamento e cultura			
Código	V51G110V01401			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Ayuso Manso, María Jesús			
Profesorado	Ayuso Manso, María Jesús			
Correo-e	mjayuso@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisteriovigo.com			
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
D1	Capacidade de análise e síntese
D7	Resolución de problemas
D13	Razoamento crítico

Resultados de aprendizaxe			
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
- Coñecer as ideas que forxan o noso presente.	B5	C37	D1 D7 D13
- Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumentos.			D1 D7 D13
- Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.	B5	C37	D1 D7 D13
- Capacidade para interpretar críticamente os textos		C13	D1 D7 D13

Contidos	
Tema	
1- A filosofía como pensamento que se ocupa de problemas específicos.	1. Introducción: filosofía, historia e problemas específicos.
2- As diversas respostas que se deron ao longo da historia dos problemas expostos.	1. A modernidade como unha forma concreta de civilización. 2. A filosofía nun mundo global.
3- os esquemas de pensamento que configuraron o que somos.	3. Filosofías do século XX. 4. A posmodernidad.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	3	15	18
Cartafol/dossier	16	32	48
Lección maxistral	18	36	54

Cartafol/dossier	2	24	26
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	4	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Exise a lectura dun libro a elixir entre varios dos que propón a profesora e a participación activa en dúas sesións de seminario.
Cartafol/dossier	Ao longo do curso, o profesor ofrece a posibilidade de realizar traballos individuais en relación cos temas impartidos. Tamén se avalía a participación positiva na aula
Lección maxistral	A sesión maxistral será desenvolvida polo profesor. Servirase de películas, power point, cuestionarios iniciais ou finais.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Sesión maxistral Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo. Todas as sesións maxistrais teñen que estar vinculadas ás prácticas. Estas prácticas poden ser: debates, diálogos, etc
Seminario	O traballo do seminario esixe unha lectura e comprensión dun libro para despois presentar e discutir o que leron. O profesor orienta nesta lectura, resolve dúbidas e profundiza no contido.

Probas	Descrición
Cartafol/dossier	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Seminario	Esixe a lectura dun libro e a participación activa en dúas sesións de seminario.	20	C13	D13
Cartafol/dossier	Ao longo do curso, o profesor ofrece a posibilidade de realizar traballos individuais en relación cos temas impartidos. Tamen se avalía a participación positiva na aula.	30	C13	D1
Exame de preguntas de desenvolvemento	O examen final é unha proba de desrrolo de 5 preguntas abertas sobre os contidos e competencias da materia.	50	C13	D1 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos/as que non asisten a clase ou que teñan máis do 20% de ausencias, deberán contactar co profesor/a o antes posible. Para ser avaliados, o alumno deberá completar o exame final específico, o contido desenvolvido na clase (50% da nota total) e ler dous libros indicados polo profesor/al (50% da nota). As datas do exame final pódense consultar no sitio web da escola.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Burgos, J. M., **Antropología, una guía para la existencia.**, Palabra, 2003
Fayos Febrer, R., **La tarea de ser hombre**, CEU ediciones, 2018
García Morente, M., **Lecciones preliminares de Filosofía**, Encuentro, 2007
Gevaert, J., **El problema del hombre**, Sígueme, 2003
Marías, J., **Antropología Metafísica**, Alianza, 1983
Valverde, C., **Antropología Filosófica**, EDICEP, 1995
Yepes Stork R. y Aranguren Echevarría, J., **Fundamentos de Antropología**, EUNSA, 2003

Bibliografía Complementaria

Frankl, V., **El hombre en busca de sentido**, Herder, 2001
Guerra, M., **El enigma del hombre**, EUNSA, 1999
Scheller, M., **El puesto del hombre en el cosmos**, Escolar y Mayo, 2017

Recomendacións

Outros comentarios

Non hai materias que sexan requisito para cursar esta. Esta materia non é requisito para ningunha outra.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta**

Materia	Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta			
Código	V51G110V01402			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Criado del Rey Morante, Julia			
Profesorado	Criado del Rey Morante, Julia			
Correo-e	julia.criadorey@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	Esta materia aborda as principais dificultades nos trastornos do desenvolvemento e da conduta durante a etapa infantil. Trátase de que o alumno coñeza os principais trastornos do desenvolvemento no neno, os principais trastornos da conduta, a súa clasificación, as súas características e implicacións educativas.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico

C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C20	Valorar a importancia da estabilidade e a regularidad na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
C59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D14	Compromiso ético
D16	Adaptación a novas situacións
D21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1/ Coñecer os trastornos do desenvolvemento e a conduta máis comúns na infancia que poidan interferir no desenvolvemento normal do neno	A1	B10	C4	D1
	A2	B11	C16	D8
	A3		C17	D9
	A4		C22	D16
	A5		C23	
			C24	
2/ Prever e tratar estas desordes desde a infancia para favorecer o seu desenvolvemento integral	A1	B1	C5	D1
	A2	B2	C15	D2
	A3	B3	C16	D3
	A4	B4	C17	D6
	A5	B8	C19	D7
		B9	C20	D8
		B10	C21	D9
		B11	C22	D11
			C24	D14
			C32	
			C59	
			C60	
3/ Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes.	A1	B1	C21	D8
	A2	B2	C22	D11
	A3	B3	C59	
	A4	B4		
	A5	B9		
		B11		
		B12		

4/ Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais.	A1 A2 A3 A4 A5	B5 B12	C13 C15 C29 C32 C40 C65	D2 D9 D14 D16
5/ Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3 B8	C4 C5 C19 C22	D8 D9 D11 D14 D16 D21
6/ Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	A1 A2 A3 A4 A5	B9 B11	C19	D2 D6 D8 D9 D16 D21
7/ Traballar as habilidades nas relacións interpersoais	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B10	C21 C32 C60	D6 D11 D14 D16
8/ Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias Adaptación a novas situacións	A1 A2 A3 A4 A5	B10	C22 C32	D3 D6 D7 D11

Contidos

Tema

1. Marcos e concepcións teóricas referentes aos trastornos do desenvolvemento e da conduta en educación infantil.	
2. Identificación dos trastornos do desenvolvemento na etapa de educación infantil	2.1. Alumnos con discapacidade visual: intervención educativa e adaptacións curriculares. 2.2. Alumnos con discapacidade auditiva: intervención educativa e adaptacións educativas 2.3. Alumnos con discapacidade intelectual: características do seu desenvolvemento. Principios xerais e criterios para adaptar o currículo 2.4. Os alumnos con discapacidade motora. - Barreiras de acceso ao currículo - Criterios para a adaptación curricular - Sistemas de comunicación alternativa 2.5. O autismo e as alteracións da comunicación na infancia. Intervención Educativa 2.6. Alumnos con altas capacidades intelectuais
3. Intervención psicoeducativa nos trastornos do desenvolvemento durante a educación infantil.	
4. Identificación dos trastornos de conduta na etapa de infantil.	4.1. Criterios de definición 4.2. Alteracións comportamentais e da conduta - Trastornos por déficit de atención e comportamentais perturbador. - A agresividade - Trastornos do sono - Trastornos da eliminación - Trastornos da inxestión e da conduta alimentaria da infancia - Trastornos relacionados coa ansiedade - Trastornos do estado de ánimo
5. Prevención e intervención psicoeducativa nos trastornos de conduta durante a educación infantil.	5.1. Prevención 5.2. Intervención educativa 5.3. Programas de tratamento individual

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	10	20	30

Debate	4	4	8
Traballo tutelado	10	20	30
Seminario	2	1	3
Lección maxistral	14	16	30
Seminario	2	4	6
Traballo	10	25	35
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4
Cartafol/dossier	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Exposición por parte do alumno ante o docente e o grupo de clase dun tema asignado polo profesor con contidos da materia ou acerca dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Debate	Grupos de discusión entre estudantes. Poden centrarse nun tema, na análise dun caso, no resultado dun proxecto ou investigación, desenvolvidos previamente noutras actividades.
Traballo tutelado	Preparación de ensaios sobre a materia que inclúen a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción etc.
Seminario	Entrevistas que o alumno manteñen co profesor da materia para asesoramento e desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición de contidos e bases teóricas da materia por parte do profesorado. Inclúe as directrices para desenvolver traballos, casos ou proxectos polos estudantes.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afrontar ou complementar os contidos da materia. Pódense usar como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Proporcionáveselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, titoría ou de forma non presencial (correo electrónico) sobre cuestións propostas en seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia. As titorías académicas terán lugar no despacho A.
Presentación	Proporcionáveselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, titoría ou de forma non presencial (correo electrónico) sobre cuestións propostas en seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia. As titorías académicas terán lugar no despacho A.
Debate	Proporcionáveselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, titoría ou de forma non presencial (correo electrónico) sobre cuestións propostas en seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia. As titorías académicas terán lugar no despacho A.
Seminario	Proporcionáveselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, titoría ou de forma non presencial (correo electrónico) sobre cuestións propostas en seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia. As titorías académicas terán lugar no despacho A.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo	Traballo en grupo sobre unha discapacidade, visita a centro e recursos didácticos aplicados	50	A1	B1	C5	D1
			A2	B2	C16	D2
			A3	B3	C17	D3
			A4	B4	C19	D6
			A5	B5	C21	D7
				B8	C32	D8
				B9	C59	D9
				B11	C60	D11
						D14
						D16

Exame de preguntas obxectivas	Exame presencial tipo test.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 B11 B12	C4 C5 C15 C16 C17 C19 C21 C22 C23 C24 C32 C59 C60	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D14 D16
Cartafol/dossier	Nel deberase recoller a información dos traballos de investigación do resto dos seus compañeiros.	10	A1 A2 A3 A4 A5			D1 D2 D3

Outros comentarios sobre a Avaliación

- 1/ Ao longo do cuadrimestre se levará a cabo unha avaliación continua do alumnado a través de exposicións, traballos de aula e participación activa nas clases.
- 2/ É condición indispensable aprobar cada unha das partes por separado. Con nota inferior a 5 non se fará media.
- 3/ Para os traballos e entregas propostas daranse datas de entrega inamovibles.
- 4/ Cada falta de ortografía descontará 0,25 puntos en todos aqueles documentos escritos que se entreguen á profesora.
- 5/ O alumnado repetidor deberá acollerse aos criterios de avaliación da guía docente vixente neste curso.
- 6/ As titorías da materia terán lugar no despacho A.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

- Buendía, J., **Psicopatología en niños y Adolescentes. Desarrollos Actuales.**, Pirámide, 2004
- Caballo, V. E., y Simon, M.A., **Manual de Psicología Clínica infantil y del adolescente.**, Pirámide, 2005
- Cornago, A., **Manual del Juego para niños con Autismo. Del cucutras al juego simbólico.**, Psycom, 2005
- cornago, A., **Manual de Teoría de la Mente para niños con Autismo. Las personas percibimos, sentimos, pensamos o creemos distinto.**, Psycom, 2013
- Giménez-Dasi, M., y Mariscal, S., **Psicología del Desarrollo. Desde el nacimiento a la primera infancia.**, McGraw Hill, 2008
- González, R., **Psicopatología del niño y del adolescesnte.**, Pirámide, 2003
- González E., **Necesidades Educativas Especiales.**, CSS, 2007
- Gutierrez, J.R., y Rey F., **Planificación terapéutica de los trastornos psiquiátricos del niño y del adolescente.**, Smitkline-Beecham, 2000
- Labrador, J. et al., **Manual de Técnicas de Modificación y Terapia de Conducta.**, Pirámide, 2004
- Lemos, S., **Psicopatología General.**, Síntesis, 2000
- Mardomingo, M.J., **Psiquiatría para Padres y Educadores.**, Narcea, 2002
- Marchesi, A., Coll, C. y Palacios, J., **Desarrollo psicológico y educación, volumen 3. Trastornos del desarrollo y necesidades educativas especiales.**, Alianza Editorial, 2002
- Méndez, F.X., y Maciá, D., **Modificación de conducta con niños y adolescentes. Libro de Casos.**, Pirámide, 2002
- Pérez Álvarez, M., **Guía de Tratamientos Psicológicos Eficaces** Tomo III. **Infancia y Adolescencia.**, Pirámide, 2003
- Rodríguez Sacristán, S., **Psicopatología Infantil Básica**, Pirámide, 2002
- Trianes, M.V. y Gallardo, J.A. (coord.), **Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares.**, Pirámide, 2004
- <http://www.portaldidactico.org>,
- <http://www.brujulaeducativa.com/>,
- <http://www.orientaeduc.com/>,
- <http://www.riojainternet.com/garantiasocial/recursos/tutoria/> <http://www.jccm.es/educacion/orientaci>,
- http://www.cnice.mecd.es/recursos2/atencion_diversidad/06_00.htm - <http://www.educaweb.com/>,
- <http://www.orientared.com/>,
- <http://www.cnice.mecd.es/>,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/V51G110V01304

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/V51G110V01305

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/V51G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

Outros comentarios

1/ Asistencia continuada a clase.

2/ Dominio da informática a nivel de usuario (tratamento de textos, bases de datos, programa de presentacións, correo electrónico e internet.

3/ Actitude favorable e receptiva cara á aprendizaxe.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Aprendizaxe das ciencias da natureza				
Materia	Aprendizaxe das ciencias da natureza			
Código	V51G110V01403			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
Profesorado	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
Correo-e	sandra.fragueirobarreiro@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	Con esta materia preténdese que o futuro profesorado, ademais de adquirir unhas nocións xerais relativas ás Ciencias da Natureza, necesarias para a interpretación dos fenómenos máis cotiáns, coñeza o currículo escolar e as metodoloxías de ensino-aprendizaxe máis apropiadas para Educación Infantil. Para iso, é importante ofrecer aos futuros/as mestres/as espazos de reflexión sobre as prácticas de aula e experiencias enriquecedoras de ensino-aprendizaxe das ciencias, que fagan posible o exercicio e o desenvolvemento das capacidades e actitudes necesarias para a súa futura actividade docente.			

Competencias	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C39	Elaborar propostas didácticas en relación coa interacción ciencia, técnica, sociedade e desenvolvemento sostenible.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita

D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Comprender, razoar e sintetizar contidos de diversos ámbitos de coñecemento das ciencias da natureza.	A2		D1
	A3		D2
	A4		D3
Xestionar e organizar información adquirida durante o proceso de aprendizaxe.	A3		D2
	A4		
Adquirir estratexias de colaboración e habilidades que favorezan o traballo colaborativo.	B11		D9 D11
Comprender o valor do respecto e coidado do medio ambiente.		C40	D22
Coñecer os fundamentos teóricos sobre os que se articula o coñecemento das ciencias.	B9	C33	D13
			D14
Deseñar, desenvolver e avaliar actividades relacionadas coa ciencia desde un enfoque globalizado.	B1	C39	D1
	B2	C40	D2
	B3		D3
	B6		D4
	B12		D5
			D6
			D7
			D8
			D9
			D10
			D11
			D12
			D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D21
			D22
Dar resposta científica a problemas e situacións da vida cotiá.	B9	C33	D1
		C36	D2
		C40	D17
			D22

Xeneralizar as aprendizaxes adquiridas no laboratorio e relacionarlos con acontecementos e fenómenos da vida diaria.

A2
A4
A5

C36
C39

D1
D2
D3
D7
D8
D9
D11
D13
D16
D17

Incorporar recursos educativos innovadores e específicos na ensinanza das ciencias.

B2
B4
B5
B7
B11
C39
C40

Contidos

Tema

- | | |
|--|--|
| 1. A Didáctica das Ciencias Experimentais para futuros profesores de Educación Infantil. | - Importancia das ciencias na Educación Infantil. |
| 2. Fundamentación, obxectivos, metodoloxía e avaliación do coñecemento do medio natural na Educación Infantil dende un enfoque globalizador. | - As Ciencias da Natureza no decreto do currículo.
- O alumnado de infantil e a aprendizaxe das ciencias.
- A ciencia e o seus métodos. |
| 3. Estudio crítico das orientacións do currículo oficial para o coñecemento do medio natural na Educación Infantil. | - A ciencia escolar.
- Implicacións didácticas. |
| 4. Os contidos de coñecemento do medio natural na Educación Infantil dende un enfoque globalizador. | - Análise de modelos de ensino-aprendizaxe das Ciencias da Natureza e de propostas didácticas. |
| 5. Os recursos e deseño de actividades para a ensinanza do coñecemento do medio natural na Educación Infantil. | - Recursos para o ensino das Ciencias da Natureza na Educación Infantil.
- Elaboración de propostas didácticas de ciencias na Educación Infantil. |

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	2	8	10
Traballo tutelado	3	0	3
Prácticas de laboratorio	25	0	25
Lección maxistral	10	0	10
Presentación	10	22	32
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Informe de prácticas	0	34	34
Traballo	0	34	34

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Entrevistas que o/a alumno/a mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O alumnado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, etc.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de titorías individuais e/ou grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais.

Seminario	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de titorías individuais e/ou grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais.
Traballo tutelado	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de titorías individuais e/ou grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais.
Prácticas de laboratorio	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de titorías individuais e/ou grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Presentación	-Claridade expositiva e capacidade de transmisión das ideas principais do traballo - Capacidade de síntese - Presentación multimedia - Creatividade e innovación	20	B2	C33	D1	
			B7	C40	D2	
			B11		D3	
					D16	
					D17	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba para avaliación das competencias adquiridas que inclúen reflexións, xustificacións e/ou preguntas directas.	20	B1	C33	D1	
				C36	D3	
				C39	D7	
				C40		
Informe de prácticas	Elaboración dun documento por parte do alumnado no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos e as alumnas deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.	40	B11	C33	D2	
				C36	D7	
				C39	D8	
				C40	D9	
					D11	
					D13	
					D16	
					D18	
					D22	
Traballo	O estudiantado presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral e escrita...	20	B1	C33	D1	
			B2	C36	D2	
			B3	C39	D3	
			B4	C40	D4	
			B5		D5	
			B6		D6	
			B7		D7	
			B9		D8	
			B11		D9	
			B12		D11	
					D12	
					D13	
					D14	
					D15	
					D16	
					D17	
					D18	
		D19				
		D20				
		D21				
		D22				

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para poder acollerse á avaliación continua a través de actividades é preciso asistir ás aulas nun 80% do tempo presencial cun aproveitamento idóneo.

Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos, en tempo e forma segundo os prazos programados.

Para obter unha avaliación positiva é preciso obter a cualificación de aprobado en cada un dos apartados establecidos nas probas de avaliación e observar un comportamento correcto nas sesións presenciais, xa que se valorará como condición imprescindible que o aproveitamento e a participación sexan adecuadas.

A cualificación final será obtida mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares.

O alumnado que non asista ás aulas deberá entregar todos os traballos solicitados e realizar un exame teórico-práctico específico nas datas establecidas oficialmente.

Estes criterios de avaliación son unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes e das estudantes na materia; polo que poden sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

As datas dos exames e as titorías determinaranse oficialmente e publicaranse na web:

<http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Arias, A., **O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria**, Consellería de Educación e O.U. Xunta de Galicia, 2009

Ramiro, E., **La maleta de la ciencia**, Graó, 2010

Vega, S., **Ciencia 0-3. Laboratorios de ciencias en la escuela infantil**, Graó, 2010

Vega, S., **Ciencia 3-6. Laboratorios de ciencias en la escuela infantil**, Graó, 2012

Domínguez, G., **Proyectos de trabajo: una escuela diferente**, La Muralla, 2013

Bravo, M. P., **Los proyectos de trabajo: tejiendo sueños, construyendo vida en la escuela infantil**, Pirámide, 2016

Chard, S.; Kogan, Y.; Castillo, C., **El aprendizaje por proyectos en esucación infantil y primaria**, Morata, 2019

Mérida, R.; Torres-Porras, J.; Alcántara, J., **Didáctica de las ciencias experimentales en educación infantil**, Síntesis, 2017

Bibliografía Complementaria

Garrido, J. M.; Perales, F. J.; Galdón, M., **Ciencia para educadores**, Pearson Educación, 2008

Quijano, R. (coord.), **Enseñanza de las Ciencias de la Naturaleza en Educación Infantil**, Pirámide, 2016

Izquierdo, M., **Química en infantil y primaria: una nueva mirada**, Graó, 2012

Pozo, J.I.; Gómez, M.A., **Aprender y enseñar ciencia**, Morata, 2000

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Coñecemento do medio natural/V51G110V01901

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Didáctica da lingua e a literatura infantil				
Materia	Didáctica da lingua e a literatura infantil			
Código	V51G110V01404			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Ciga Tellechea, Elena			
Profesorado	Ciga Tellechea, Elena			
Correo-e	elena.cigatellechea@ceu.es			
Web				
Descrición xeral	A materia trata de aproximarse ó coñecemento do proceso de adquisición da linguaxe, e aprender a crear e programar estratexias didácticas que acompañen o desenvolvemento da linguaxe oral como medio de expresión e de comunicación, así como tamén a aproximación á lingua escrita a partir da maduración neuromotora e da exercitación dos mecanismos que interveñen no acto de ler e de escribir, atendendo ó papel da literatura infantil nos seus aspectos oral e escrito.			

Competencias	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes.
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer os fundamentos lingüísticos, psicolingüísticos e didácticos da aprendizaxe da lingua.	B1 B2	C42
Coñecer a literatura infantil.	B1 B3	
Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas da comunidade autónoma.	B3	
Coñecer o currículo escolar das linguas	B1 B3	
Coñecer o proceso da aprendizaxe da linguaxe escrita e da súa ensinanza.	B1 B2 B6 B7	

Organizar e planificar estratexias metodolóxicas para a ensinanza da comunicación oral.	A2 A3 A4	B1 B2 B6 B9 B11
Ser capaz de identificar os nenos con problemas de linguaxe oral e escrita e saber, así mesmo, orientar os seus pais.		

Contidos

Tema	
O DESARROIO DA COMUNICACIÓN (ORAL)	- A complexidade da linguaxe coma instrumento de comunicación. - Diferenzas individuais na adquisición da linguaxe. - A adquisición da linguaxe dos 3 aos 6 anos. -...
A FALA E CONCIENCIA FONOLÓXICA	- O uso e a reflexión sobre a lingua. - Actividades que facilitan a reflexión metalingüística.
A LINGUAXE ESCRITA	- Escritura e lingua escrita. - A lingua escrita, sistema de comunicación. - A lingua oral e a lingua escrita. -...
A APRENDIZAXE DA LECTURA E A ESCRITURA	- Que é ler? Que é escribir? - Descrición evolutiva do coñecemento da lectura e da escritura: fases da aprendizaxe da lectura e fases da aprendizaxe da escritura.
A ENSEÑANZA DA LECTOESCRITURA	Os métodos de ensinanza da lectura e escritura: - Métodos sintéticos. - Métodos analíticos.
A LITERATURA INFANTIL	- Por que a literatura? - Que literatura para as primeiras idades? - Unha escola habitada pola literatura. - Selección de libros infantís.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	16	32	48
Seminario	10	20	30
Traballo tutelado	16	32	48
Seminario	6	0	6
Traballo	5	10	15
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Introducción xeral sobre a materia, a metodoloxía e o desenvolvemento do curso, e sobre a avaliación.
Lección maxistral	Exposición evolutiva dos contidos que constitúen o "corpus" da materia por parte do profesor no contexto da aula, así como o establecemento das bases ou directrices das actividades que deben desenvolver os estudantes.
Seminario	Nos seminarios se ampliarán os contidos tratados nas sesións maxistrais, propoñendo e comentando actividades que ilustren os temas con maior profundidade o con novas perspectivas.
Traballo tutelado	O estudante realiza exercicios ou proxectos no contexto da aula baixo a supervisión e dirección do profesor. As actividades ou exercicios poden ser realizados en pequenos grupos e a súa corrección poderase levar a cabo ben de forma oral, ben de forma escrita sobre o correspondente material de apoio.
Seminario	Asesoramento pormenorizado ou detallado sobre aspectos e actividades da materia e de todo o proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Traballo tutelado	O profesor prestará atención personalizada ós alumnos tanto no tempo de tutoría establecido no seu despacho (de forma presencial ou por medio do teléfono) como a través do correo electrónico, e igualmente nos traballos de aula. Nesta atención personalizada, o profesor escoitará as opinións e suxerencias do alumno, orientará as súas propostas e esclarecerá as dúbidas que surxan sobre as tarefas nas que está a traballar ou sobre un asunto calquera relacionado coa materia.
Seminario	O profesor prestará atención personalizada ós alumnos tanto no tempo de tutoría establecido no seu despacho (de forma presencial ou por medio do teléfono) como a través do correo electrónico, e igualmente nos traballos de aula. Nesta atención personalizada, o profesor escoitará as opinións e suxerencias do alumno, orientará as súas propostas e esclarecerá as dúbidas que surxan sobre as tarefas nas que está a traballar ou sobre un asunto calquera relacionado coa materia.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas de desenvolvemento	A avaliación farase por un examen escrito, que constará dun número de preguntas sobre os temas tratados na aula ou contidos no programa da materia. A cada pregunta atribuiráselle unha calificación proporcional ó número total de preguntas. Para a calificación final, terase así mesmo en conta o traballo obrigatorio realizado polo alumno ó longo do curso, a asistencia e a participación no tempo lectivo.	100	B1 B2 B3 B6 B7 B11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia, os alumnos deben obter o 50% de cantidade de calificación respecto do cúmulo de probas que integren o proceso avaliativo e o seu valor de calificación global.

Aqueles alumnos que no alcancen a porcentaxe de calificación arriba mencionada serán avaliados na segunda edición do mes de xullo.

Así mesmo, aqueles estudantes que, por causa xustificada no comezo do curso académico, no poidan asistir regularmente ás clases teóricas e prácticas deberán realizar, obrigatoriamente, as mesmas actividades e tarefas dos compañeiros asistentes, e no mesmo prazo sinalado ou fixado a tal efecto. A inasistencia non xustificada superior o 20% do total da asistencia lectiva orixinará ter que presentarse a unha proba escrita de dificultade específica de carácter compensatorio. As porcentaxes de calificación asignadas ás probas para os alumnos no asistentes serán exactamente as mesmas que as que se estableceron para os asistentes.

A proba escrita final levarase a cabo na data establecida oficialmente por lo Centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bigas, M. y Correig, M., **Didáctica de la lengua en la educación infantil**, Síntesis, 2008

Fons, M. y Palou, J., **Didáctica de la lengua y la literatura en educación infantil**, Síntesis, 2016

Bibliografía Complementaria

Álvarez Mellado, E., **Anatomía de la lengua: historias, curiosidades y porqués del idioma**, Vox, 2016

Cerrillo Torremocha, P.C. y Sánchez Ortiz, C., **El cancionero popular infantil en educación**, Síntesis, 2018

Guzmán, F., Navarro, M. y García, E., **Escritura y lectura en educación infantil. Conceptos, secuencias didácticas y evaluación**, Pirámide, 2015

López Valero, A. y Encabo Fernández, E., **Fundamentos didácticos de la lengua y la literatura**, 2ª edición actualizada y revisada, Síntesis, 2013

Martín Vegas, R.A., **Recursos didácticos en lengua y literatura. Volumen 1: El desarrollo del lenguaje en la educación infantil**, Síntesis, 2015

Vicente Mateu, J.A. y Vicente Ruíz, P.A., **Enseñar y aprender lengua**, Síntesis, 2013

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da expresión plástica e visual/V51G110V01502

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/V51G110V01102

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Comunicación: Lingua española/V51G110V01101

Comunicación: Lingua galega/V51G110V01201

Outros comentarios

Os estudantes desta materia de Educación Infantil deberán dominar o feito esencial da articulación de fonemas (fonética articulatória), as bases que sustentan as gramáticas do castelán e do galego, así como tamén as súas normas de correcta expresión oral (ortoloxía) e de corrección e intelixibilidade escritas (ortografía e caligrafía).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Idioma estranxeiro I: Francés				
Materia	Idioma estranxeiro I: Francés			
Código	V51G110V01405			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				
Competencias				
Código				
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Bibliografía Básica				
Bibliografía Complementaria				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS**Idioma estranxeiro I: Inglés**

Materia	Idioma estranxeiro I: Inglés			
Código	V51G110V01406			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Inglés			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Álvarez Ledo, Sandra Teresa			
Profesorado	Álvarez Ledo, Sandra Teresa			
Correo-e	sandrateresa.alvarezledo@ceu.es			
Web				
Descrición xeral	A Orde ECI/3854/2007, de 27 de decembro, por a que se establecen os requisitos para a verificación de os títulos universitarios oficiais que habiliten para o exercicio de a profesión de Mestre en Educación Infantil, estipula que un aspecto de as competencias que deben adquirirse por parte de estes profesionais é "Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira".			

Competencias

Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C45	Coñecer a tradición oral e o folclore.
C46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
C47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.

C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
C52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
C54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
C55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
C56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
C57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
C63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Comprender textos escritos redactados en unha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada con o traballo.	C41	D1
	C42	D3
	C43	D4
	C44	D5
	C46	D6
	C47	D13
	C48	D15
	C50	D19
	C51	
	C52	
2. Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben relacionados sobre asuntos que resulten coñecidos ou de interese persoal.	B3	C29
		D1
		C42
		D2
		C43
		D3
		C44
		D4
		C46
		D5
		C47
		D6
		C50
		C52
3. Comprender as ideas principais de o discurso falado cando este é claro e normal e trátanse asuntos cotiáns de os ámbitos persoal e educacional.		C22
		D3
		C43
		D4
		C44
		D15
		C46
		D19
		C49
		C52
		C54

4. Poder participar espontaneamente en unha conversación en a que se traten asuntos cotiáns de interese persoal ou que resulten pertinentes para a vida cotiá.		C22	D3
		C43	D4
		C44	D16
		C46	D19
		C49	D20
		C52	
5. Saber construír e relacionar frases de forma sinxela con o fin de describir experiencias e feitos de carácter persoal.		C22	D3
		C43	D4
		C44	D9
		C46	D11
		C49	D12
		C52	D16
6. Poder abordar oralmente en inglés, con certa fluidez e seguridade, asuntos que resulten interesantes para os alumnos de educación infantil.	B1 B5		D20
		C22	D3
		C43	D4
		C44	D12
		C46	
		C49	
7. Ser capaz de explicar e xustificar brevemente as opinións e proxectos persoais.		C52	
		C22	D3
		C29	D4
		C43	D9
		C44	D11
		C46	D12
8. Saber narrar unha historia curta ou relato, ou describir a trama de un libro ou película.	B7	C49	D16
		C52	D20
		C22	D3
		C43	D4
		C44	D12
		C46	D13
9. Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en inglés, con certa fluidez e seguridade, asuntos que resulten de interese para os alumnos de educación infantil.	B1 B5	C49	D16
		C51	D20
		C52	
		C57	
		C22	D3
		C43	D4
10. Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo o análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe.		C44	D12
		C46	
		C49	
		C52	
		C62	
		C5	D9
11. Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística.	B1	C6	D13
		C8	D4
		C13	D6
		C21	D7
		C28	D8
		C29	D10
		C30	D16
		C41	D17
		C45	D18
		C47	D20
		C51	D21
		C56	
		C61	
		C63	
		C64	

12. Desenvolver certas actitudes afectivas que son moi desexables na aprendizaxe dunha lingua estranxeira: a solidariedade, o sentido da cooperación, o interese e a tolerancia co diferente..., e considerar a lingua estranxeira como un instrumento de comunicación real e non meramente como unha materia máis.	B2 B3 B4 B5	C5 C6 C22 C28 C29 C43 C44 C47 C60	D4 D9 D11 D12 D14 D19
---	----------------------	---	--------------------------------------

Contidos

Tema	
1. Aspectos lingüísticos	1. Léxico, gramática, semántica, corrección fonética, ortografía, ortoepía.
2. Aspectos sociolingüísticos	2. Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabiduría popular, diferencias de rexistro.
3. Aspectos discursivos	3. Ordenar oracións en función da secuencia "natural", relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función da organización temática, coherencia e cohesión.
4. Aspectos estratéxicos	4. Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrase, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de axuda.
5. Aspectos interculturais	5. A vida cotiá, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	10	15	25
Presentación	10	14	24
Traballo tutelado	8.5	0	8.5
Actividades introdutorias	2	0	2
Resolución de problemas	10	10	20
Resolución de problemas de forma autónoma	5	19	24
Prácticas autónomas a través de TIC	0	21.5	21.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	8	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	10	13

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Elaboración dun documento a partir da lectura e análise de fontes.
Presentación	Exposición oral dos traballos elaborados.
Traballo tutelado	Realización de exercicios relacionados coas destrezas comunicativas na aula baixo as directrices e supervisión do profesor.
Actividades introdutorias	Presentación da materia ó alumnado e orientación xeral sobre ela.
Resolución de problemas	Formulación, análise e resolución de exercicios prácticos relacionados cos contidos gramaticais e léxicos e as destrezas comunicativas.
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de exercicios prácticos relacionados cos contidos gramaticais e léxicos e as destrezas comunicativas de forma autónoma, con material de autocorrección.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementales relacionadas coa materia obxecto de estudo a través das TIC de forma autónoma.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O profesor atenderá ó alumnado durante o desenvolvemento das tarefas da materia, respondendo ás posibles dúbidas nas clases ou no horario de titorías.
Presentación	O profesor atenderá ó alumnado durante o desenvolvemento das tarefas da materia, respondendo ás posibles dúbidas nas clases ou no horario de titorías.
Resolución de problemas de forma autónoma	O profesor atenderá ó alumnado durante o desenvolvemento das tarefas da materia, respondendo ás posibles dúbidas nas clases ou no horario de titorías.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballo tutelado	Elaboración de documentos a partir da lectura e análise de fontes.	20	B1	C8 C29 C41 C42 C43 C44 C52	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D8 D9 D11 D13 D15 D20
Presentación	Exposición oral dos traballos elaborados.	10	B1 B2	C13 C21 C29 C41 C43 C44 C46 C52	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D8 D9 D11 D13 D15 D20
Resolución de problemas e/ou exercicios	Estes exercicios realizaranse para avaliar a aprendizaxe dos contidos lingüísticos; en especial, os que teñen que ver co léxico e o seu uso contextualizado dacordo cos aspectos sociais e culturais.	20		C43 C44 C46 C49 C50 C51 C52	D3 D4 D15 D19
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formulación, análise e resolución de exercicios prácticos relacionados coa gramática e as destrezas comunicativas.	50		C43 C44 C52	D3 D4 D15

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame final terá lugar na data establecida oficialmente. A data oficial do examen pode consultarse na páxina web da Escola: <https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

A participación e o esforzo no desenvolvemento das distintas actividades valoraranse positivamente.

O alumnado que, por causas debidamente xustificadas, non poida asistir a clase ha de contactar coa profesora no primeiro mes do cuadrimestre.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Murphy, R., **English Grammar in use**, 2ª, Cambridge University Press, 1994

Roach, P., **English Phonetic and Phonology**, 4ª, Cambridge University Press, 2009

Gran diccionario de Oxford. Español-inglés. Inglés-español, Oxford University Press, 2003

www.bbclearnign.english.com,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés/V51G110V01501

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Comunicación: Lingua española/V51G110V01101

Comunicación: Lingua galega/V51G110V01201

Outros comentarios

O horario de titorías comunicarase ó comezo do cuadrimestre